

Hyte-neuvottelut 2023

Liite: Asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden raportointi

Liite: Aasukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden raportointi

- Nykytilan kartoitus perustuu alueelliseen laajaan hyvinvointikertomukseen vuodelta 2022
  - Tässä ennakkoon jaetussa liitemateriaalissa on kuvattuna indikaattoritiedot. Näitä tietoja ei käsitellä hyte-neuvotteluissa vaan ne ovat apuna neuvotteluihin valmistautumisessa
  - Indikaattoritietoja tarkastellaan liitteessä ikäryhmittäin

VÄESTÖ 2021

Asukasluku 483 477

2020 -> 2021: + 2074 = + 0,4 %

Asukasluvun ennuste (2030) 491 637

väestökasvua ennustetaan Turussa, Kaarinassa, Raisiossa ja Liedossa.

Ruotsinkielisten osuus 5,7 %

koko maa 5,2 %

Ulkomaalaistaustaisten osuus 8,5 %

Koko maa 8,46 %

Kaupunkialueella asuvien osuus 75,2 %

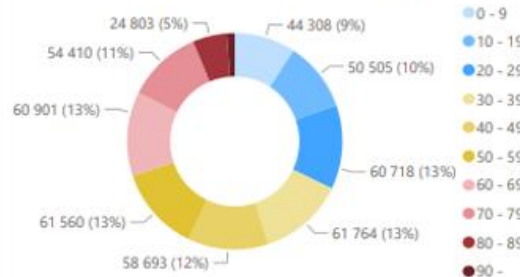
koko maa 72,3 %

Keski-ikä 44,1 (2011 = 42,3)

Varsinais-Suomi

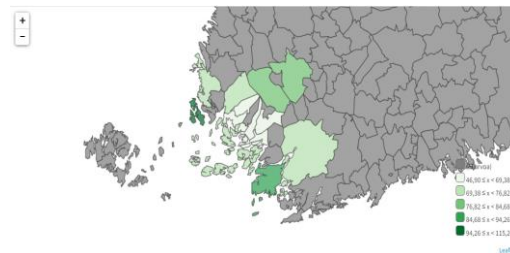
53 578

Yli 75-v. lkm

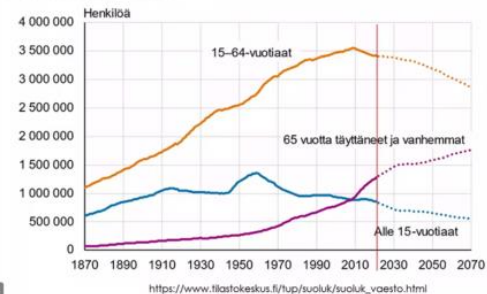

Väestöllinen huoltosuhde 62,5

koko maa 62,4

VÄESTÖN HUOLTOSUHDE MUUTTUU VOIMAKKAASTI

Ikärakenne sote-alueittain 2021 (vaihtoehto 1: 10-vuotisikä)

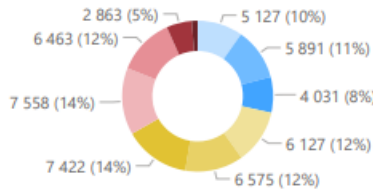
(Lähde: Tilastokeskus, väestö 11re)

Vakka-Suomi

6 239

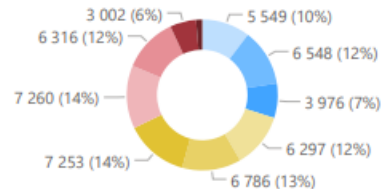
Yli 75-v. Ikm

Loimaan seutu

6 312

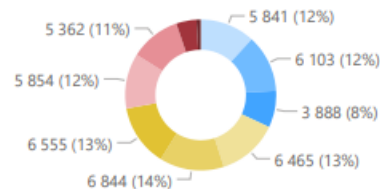
Yli 75-v. Ikm

Itäinen Turun seutu

4 826

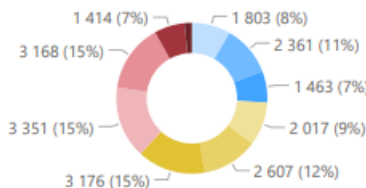
Yli 75-v. Ikm

Turunmaa

3 049

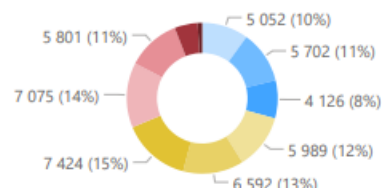
Yli 75-v. Ikm

Läntinen Turun seutu

5 400

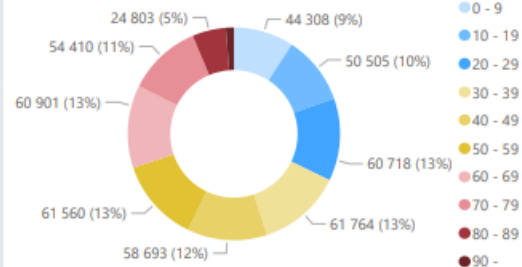
Yli 75-v. Ikm

Varsinais-Suomi

53 578

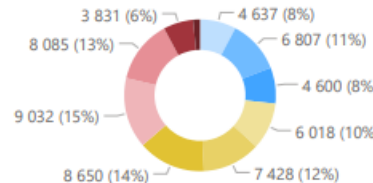
Yli 75-v. Ikm

Salon seutu

8 105

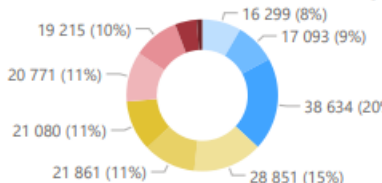
Yli 75-v. Ikm

Turku P. & E.

19 647

Yli 75-v. Ikm

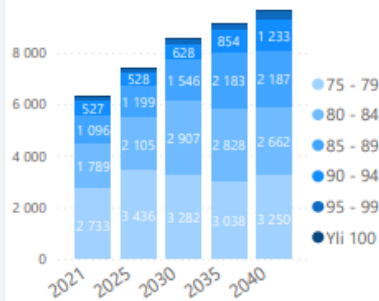

Yli 75-v. väestöennuste

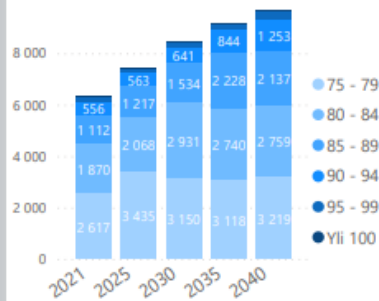
(Lähde: Tilastokeskus, väestöennuste 2021 139f)

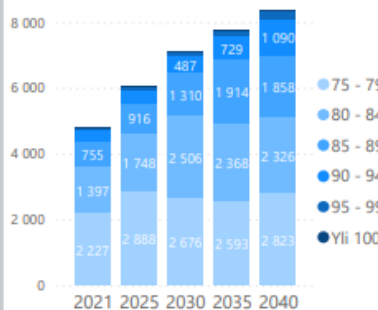
Vakka-Suomi

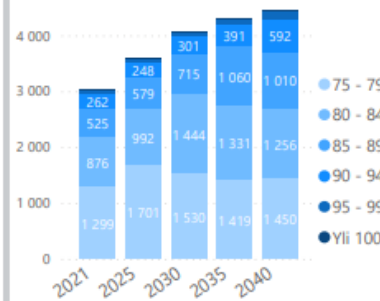
Loimaan seutu

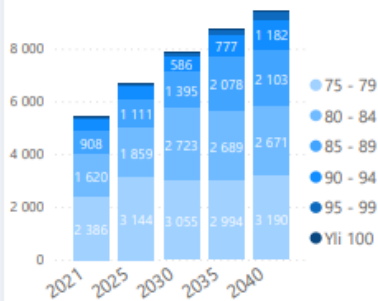
Itäinen Turun seutu

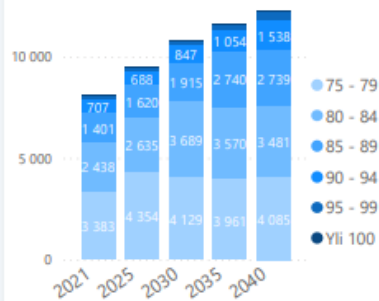
Turunmaa

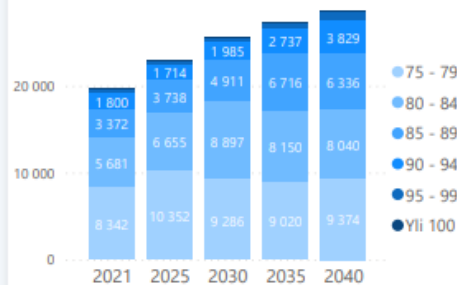
Läntinen Turun seutu

Salon seutu

Turku Pohjonen & Etelä

ELINTASO 2021 – tulot ja asuminen

Tuloerot, Gini-kerroin (2020) 27,3
koko maa 27,7

Kunnan yleinen pienituloisuusaste 13,2
koko maa 12,5

**Toimeentulotukea saaneissa
kotitalouksissa asuvat henkilöt, %
asukkaista** 7,1 %
koko maa 7,7 %

Taloudellinen huoltosuhde 131,3
koko maa 133,4

Yhden hengen asutokunnat 46,9 %
koko maa 45,9 %

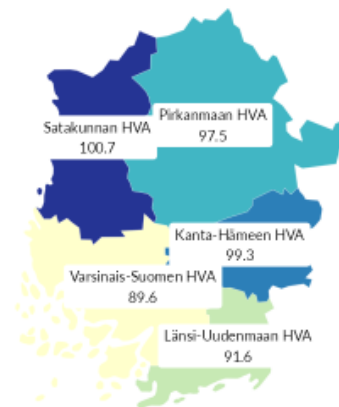
Yhden vanhemman perheet 22,8 %
koko maa 23,3 %

Lapsiperheet 36,6 %
koko maa 37,8 %

**Asunnottomat yksin asuvat / 1 000
asukasta (2021 ja 2022)** 0,9
Koko maa 0,7

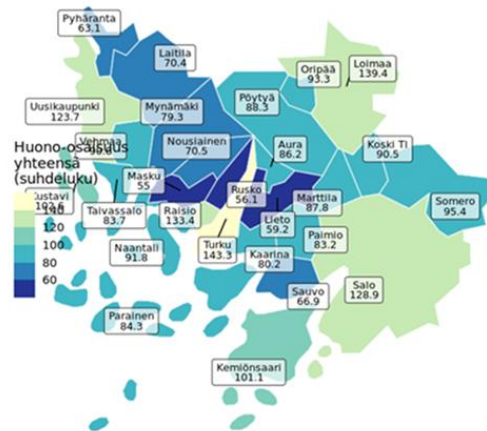
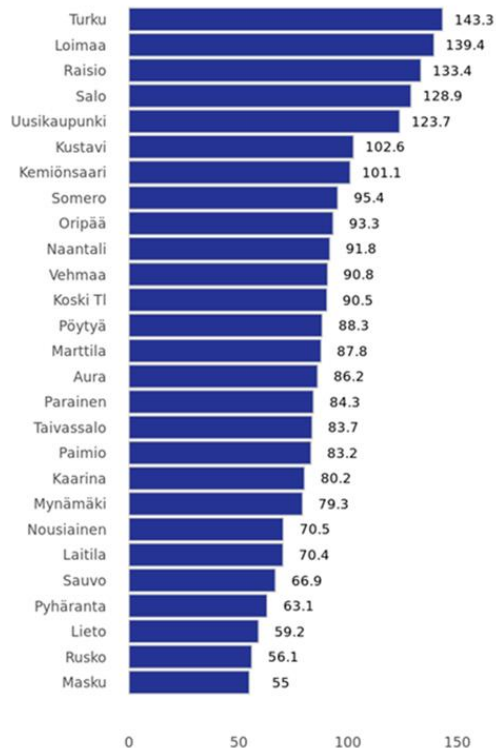
Huono-osaisuusindeksi

Huono-osaisuus yhteensä

Huono-osaisuus yhteensä

Kuvassa näytetään alueeseen Varsinais-Suomi tasolla maakunnat kuuluvat kunnat

ELINTASO 2021 – työllisyys ja koulutus

Työllisyysaste 74,0

koko maa 73,1

Työttömien osuus työvoimasta 10,5 %

koko maa 11,4 %

**Vaikeasti työllistyvät
(rakennetyöttömyys) 15-64 -vuotiaista**

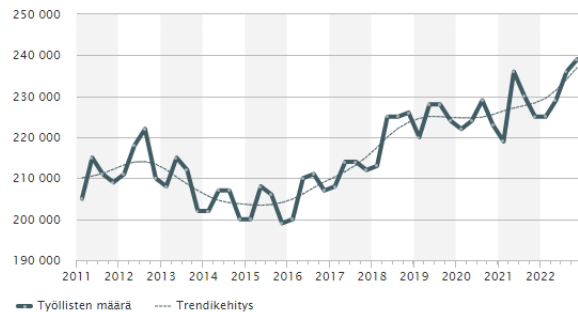
4,5 %

koko maa 5,3 %

**Nuorisotyöttömät 18-24 -vuotiaasta
työvoimasta** 12,2 %

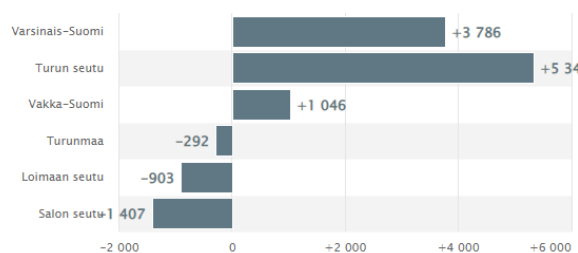
koko maa 14,0 %

Työllisten määrän kehitys Varsinais-Suomessa (henkilöä)

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus

Työpaikkamäärän muutos seutukunnittain 2015–2020

Lähde: Tilastokeskus

Koulutustasomittain 383,3

koko maa 388,3

**Vähintään toisen asteen tutkinnon
suorittaneiden osuus 15 vuotta**

täyttäneistä 74,7 %

koko maa 74,6 %

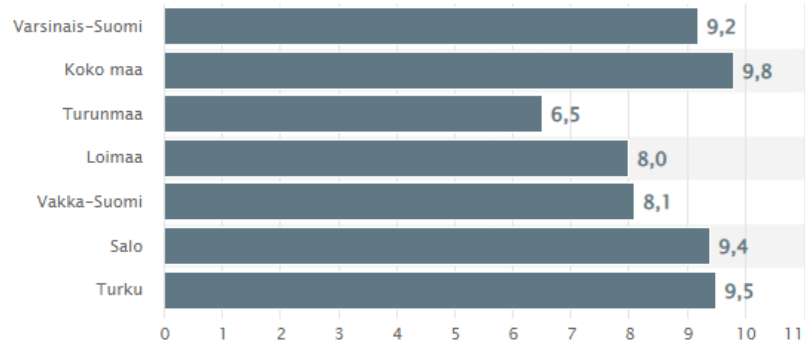
**Korkea-asteen tutkinnon
suorittaneiden osuus 15 vuotta**

täyttäneistä 32,4 %

Koko maa 33,0 %

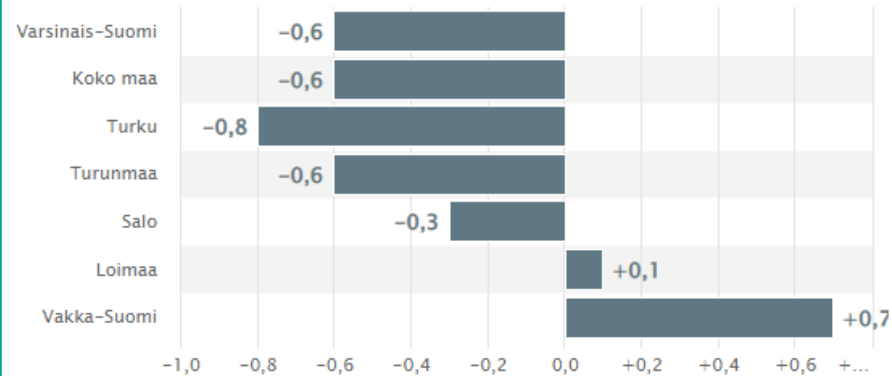
Työttömyysaste seutukunnittain 1/2023 (%)

LOUNAISTIETO

Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö

Työttömyysasteen vuosimuutos seutukunnittain 1/2023 (%-yks.)

LOUNAISTIETO

Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö

ELÄMÄNLAATU 2021 – terveys ja toimintakyky 1

**Mielenterveysperusteisesti
sairauspäivärahaa saaneet 18 - 24-
vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä 27,9**
koko maa 27,3

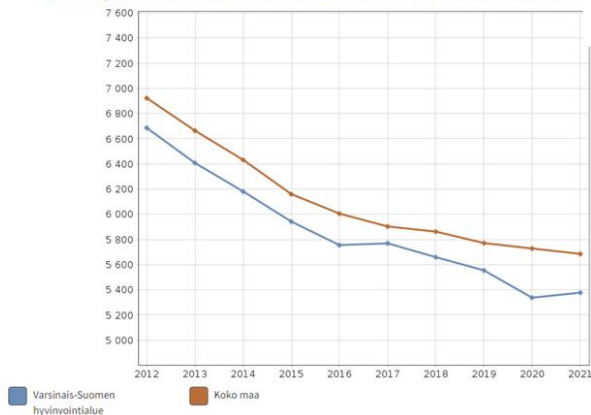
**Mielenterveysperusteisesti
sairauspäivärahaa saaneet 25 - 64-
vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä 30,7**
koko maa 30,4

Mielen hyvinvointi ja osallisuus

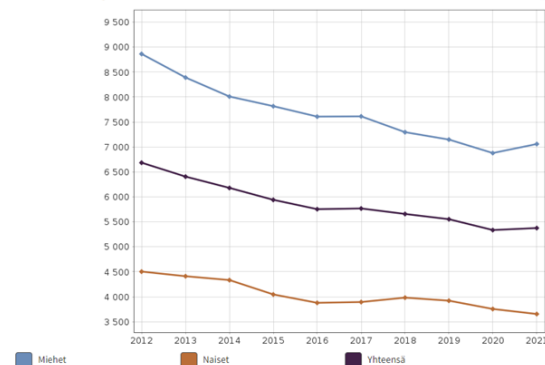
Fyysinen kunto ja elintavat

**Menetetyt elinvuodet (PYLL) ikävälillä 0
- 80 vuotta / 100 000 asukasta 5377**
koko maa 5685

Menetetyt elinvuodet (PYLL) ikävälillä 0 - 80 vuotta / 100 000 asukasta

Menetetyt elinvuodet (PYLL) ikävälillä 0 - 80 vuotta / 100 000 asukasta [info ind. 3138](#)

Varsinais-Suomi

ELÄMÄNLAATU 2021 – terveys ja toimintakyky 2

LAPSET JA NUORET

Ahdistuneisuus, masennusoireet ja koulu-uupumus lisääntyneet

Heikko fyysinen toimintakyky

5. lk 37 %, 8. lk 43 % (vrt. 38 % 2020)

Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus

8.-9. lk 20 % (12,8 % v. 2020), ammatilliset oppilaitokset 15,7%, lukiot 21,4 %

Vähintään 2 vk kestänyt masennusoireilu

8.-9. lk 24,1 % (17,9 % v.2020), ammatilliset oppilaitokset 20,8 %, lukiot 23,7 %
4.-5. lk (mielialaan liittyvät ongelmat) 22,2 %

Koulu-uupumus

8.-9. lk 22 % (15,3 % v. 2019), ammatilliset oppilaitokset 11,7 %, lukiot 19,7 %

Mielen hyvinvointi ja osallisuus

TYÖIKÄISET

Työkyky ja mielenterveys

Hyvä elämänlaatu

57,3 % (kansallinen ka 56,6 %)

Korvaus depressiolääkkeistä

lähes joka kymmenes, jonkin verran kasvussa

Heikentynyt työkyky

27,7 %, yhtenä merkittävänä tekijänä mielenterveyden haasteet

IKÄÄNTYNEET

Toimintakyky

Toimintakyky

29,1 %:llä suuria vaikeuksia 500 m matkan kävelemisessä, osuus on ollut selvässä nousussa edeltävään mittausvuoteen verrattuna, joka kymmenes 75 –vuotta täyttänyt kokee suuria vaikeuksia itsestään huolehtimisessa

Hyvä elämänlaatu

47 % yli 75-v

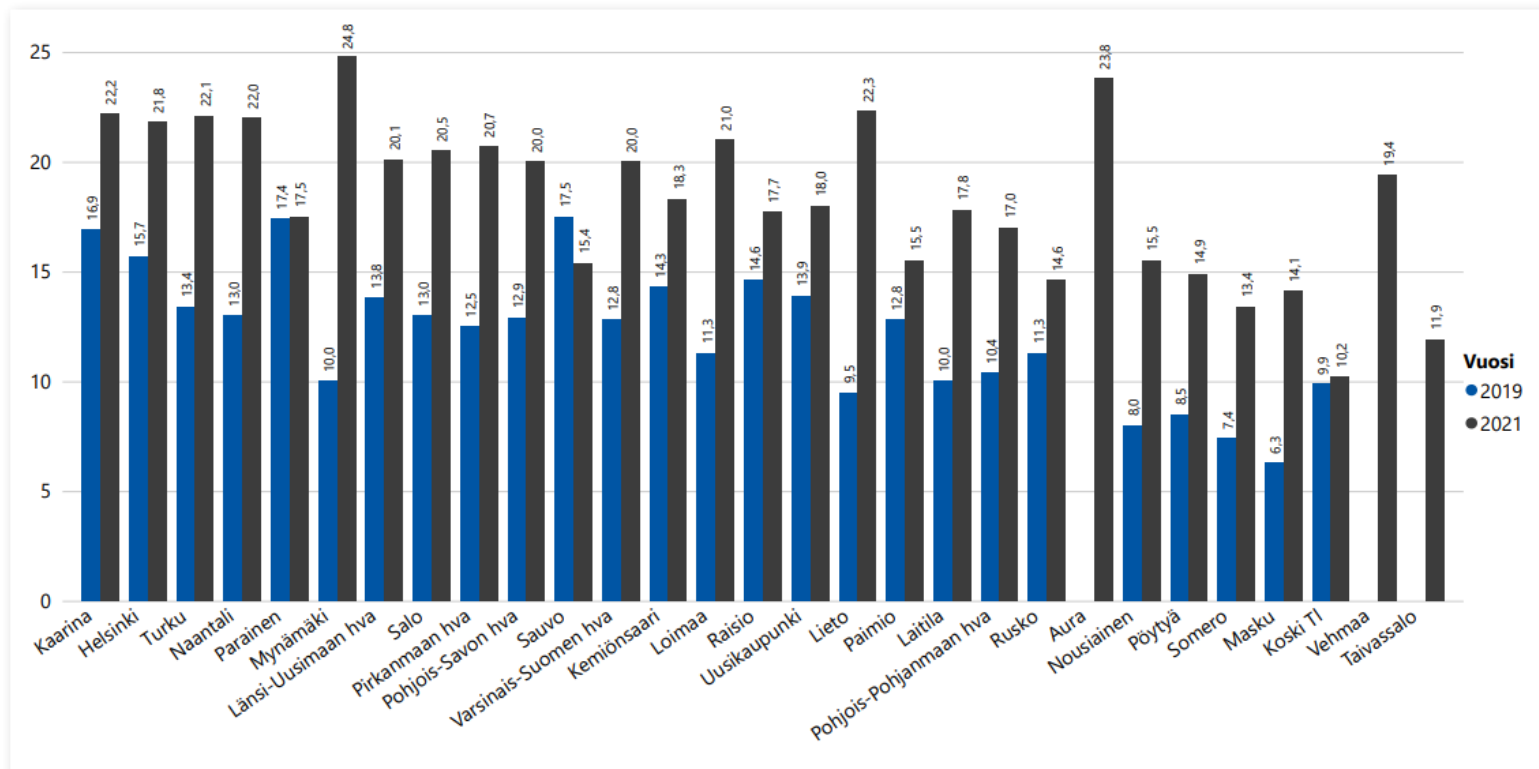
Merkittävä psyykkinen kuormitus

10,2 % yli 75-v

Fyysinen kunto ja elintavat

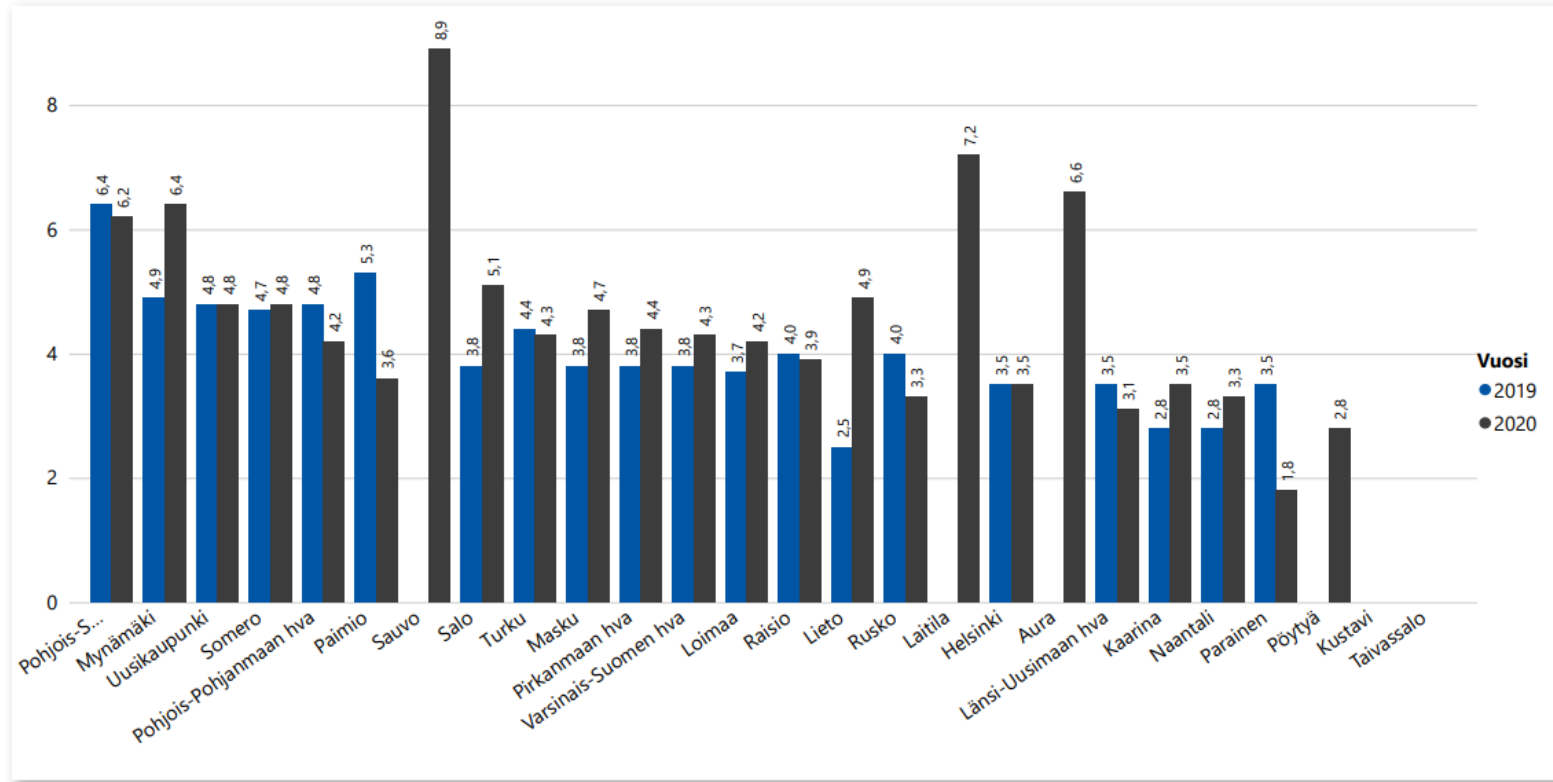
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus

% osuus 8. ja 9. luokan oppilaista. Lähde: Sotkanet

Mielenterveyden häiriöihin sairaalahoitoa saaneet 0-17

/1000 vastaavan kokoisesta väestöstä. Lähde: Sotkanet

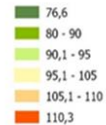

ELÄMÄNLAATU 2021 – terveys ja elintavat 1

Sairastavuusindeksi 95

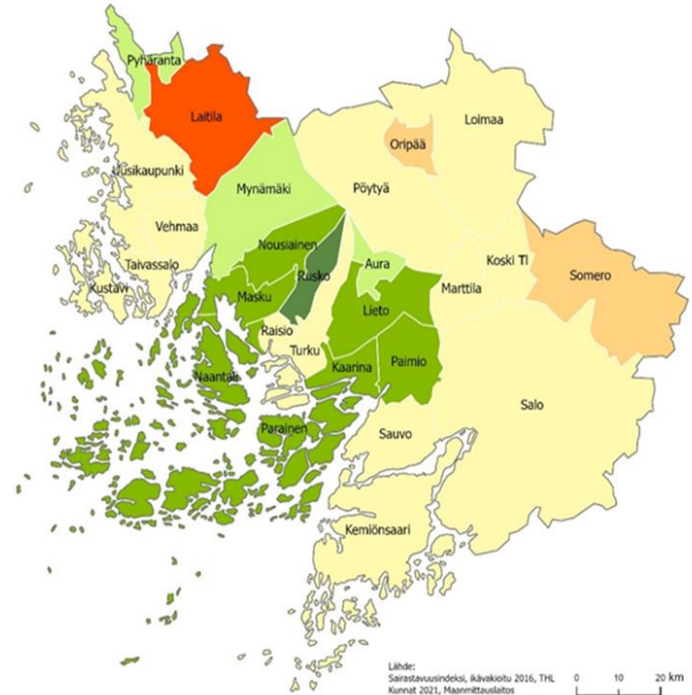
koko maa 100

Sairastavuusindeksi
ikävakioitu

Koko maan keskiarvo
on 100

Kunta	Indeksi
Rusko	76,6
Lieto	82,6
Parainen	83,4
Masku	84,2
Naantali	86,2
Kaarina	88,1
Paimio	88,7
Nousiainen	89,1
Pyhärinta	90,9
Mynämäki	93,4
Aura	94,1
Sauvo	95,2
Taivassalo	95,2
Koski TI	95,7
Salo	96,7
Turku	96,7
Pöytyä	96,9
Uusikaupunki	98,6
Raisio	98,9
Vehmaa	99,2
Loimaa	100,6
Marttila	101
Kemilnsaari	101,1
Kustavi	101,4
Somero	105,4
Oripää	105,7
Laitila	110,3

ELÄMÄNLAATU 2021 – terveys ja elintavat 2

LAPSET JA NUORET

Huono fyysinen kunto, ylipainon ja lihavuuden kasvu

Ylipainoisten ja lihavien osuudet kasvussa

Ylipaino: 2-6 v. 22,2 %, 7-12 v. 24,2 %, 13-16 v 24,7 %; ammatilliset oppilaitokset 27,9 %, lukiot 17,2 %

Lihavuus: 2-6 v 5,3 %, 7-12 v 6,5 %, 13-16 v 7,0 %

Keskiarvoinen tai huono koettu terveys

4.-5. lk 10,8 %, 8.-9. lk 25 %, ammatilliset oppilaitokset 28,5 %, lukiot 25,5 %

Huolta herättävä päihteiden, tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttö, rahapelaaminen

Ammatilliset oppilaitokset 19,8 %, lukiot 6,7 %.

Laittomia huumeita kokeilleet

Ammatilliset oppilaitokset 20,2 %, lukiot 11,6 %

TYÖIKÄISET

Ylipainon ja lihavuuden kasvu, alkoholin liikakulutus

Lihavuus (BMI $\geq$ 30)

21,6 % v. 2018
24,1 % v. 2020

Kasvisten käyttö ravitsemussuosituksen mukaisesti 29,4 %

Koettu terveys

lähes kolmasosa kokee terveytensä keskitasoiseksi tai sitä huonommaksi

Alkoholin liikakulutus

31,9 % työikäisestä väestöstä käyttää alkoholia liikaa, vaikka liikakulutus on hienoisessa laskussa

Päivittäinen tupakointi

12 %; osuus on ollut hienoisessa laskussa

IKÄÄNTYNEET

Elämänlaatu

Vapaa-ajan liikunta

yli 60 % yli 75-vuotiaista harrastaa vapaa-ajan liikuntaa

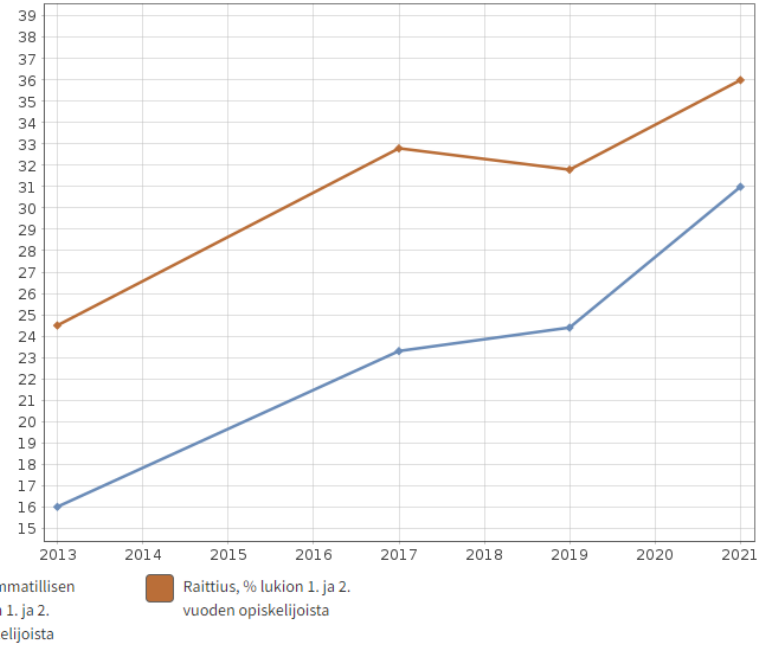
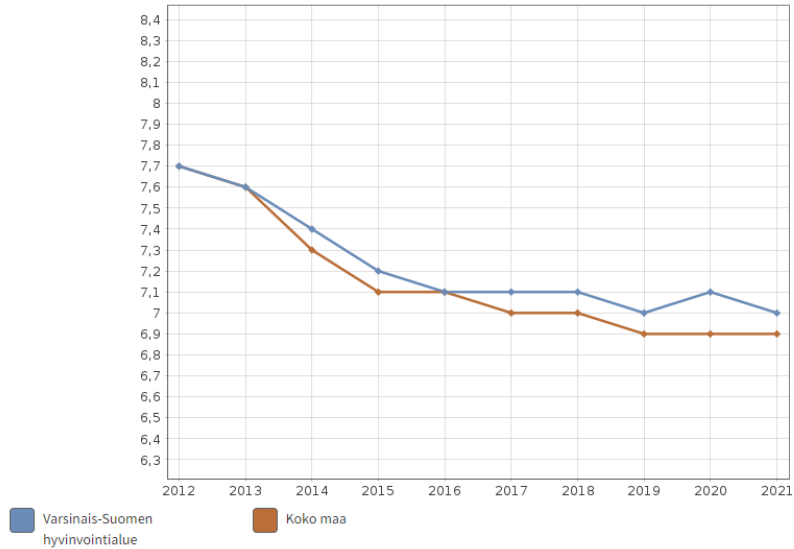
Alkoholin liikakulutus

23,3 % ikäihmisistä, osuus on kasvanut (maan keskiarvo 22,3 %)

Päivittäinen tupakointi, 75 v täyttäneet

1,6 %, osuus on laskenut (maan keskiarvo 3,2 %)

Alkoholijuomien myynti asukasta kohti 100 %:n alkoholina, litraa [info ind. 714](#)

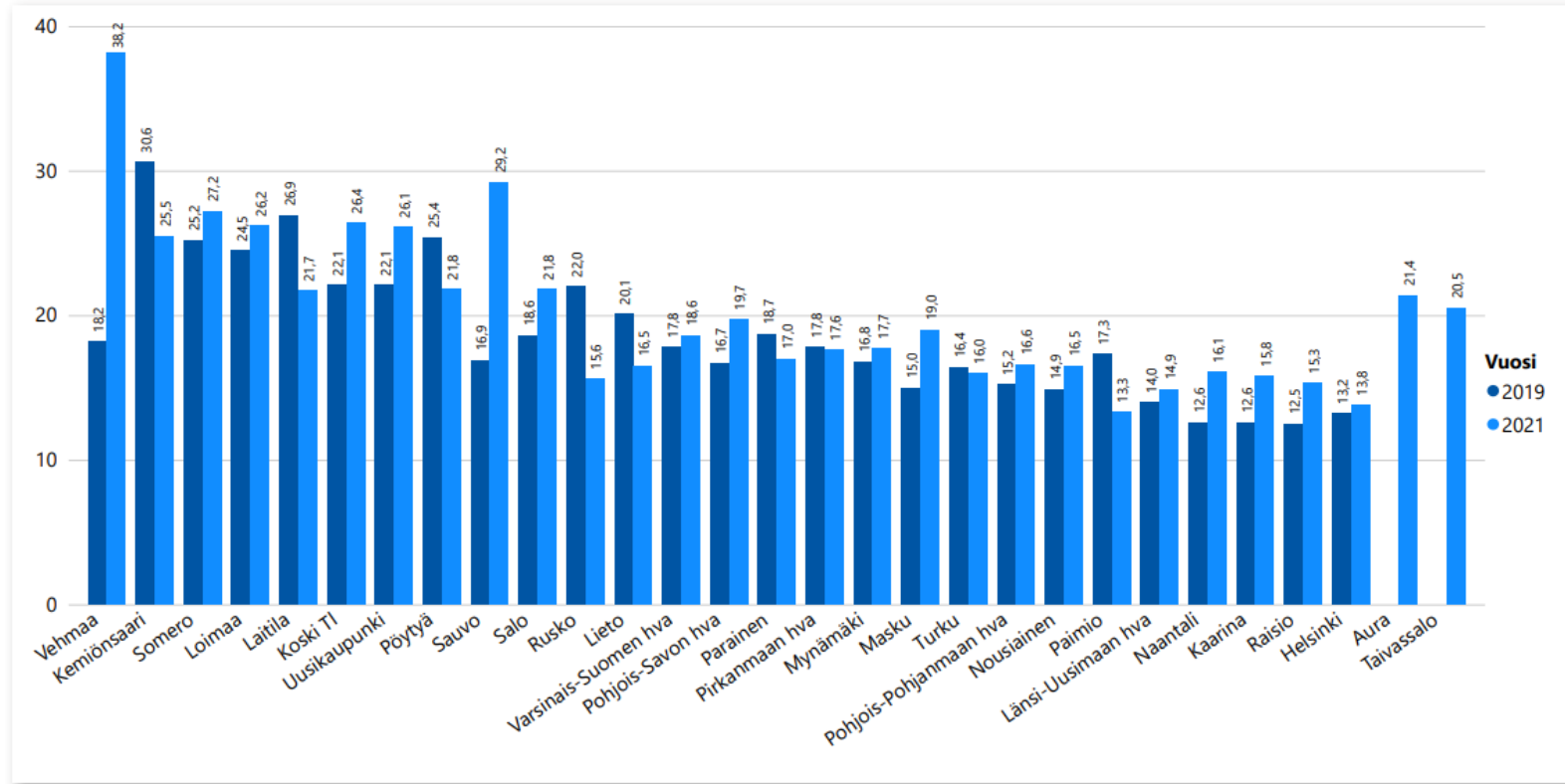

Varsinais-Suomi

Ylipaino

% osuus 8. ja 9. luokan oppilaista. Lähde: Sotkanet

ELÄMÄNLAATU 2021 – osallisuus, vaikutusmahdollisuudet, sosiaaliset suhteet, itsensä toteuttaminen

LAPSET JA NUORET

Tuntee itsensä usein yksinäiseksi 4. ja 5. luokan oppilaista 4,3 %
koko maa 4,0 %

Tuntee itsensä yksinäiseksi 8. ja 9. luokan oppilaista 15,3 %
koko maa 15,9 %

Tuntee itsensä yksinäiseksi ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista 16,7 %
Koko maa 17,0 %

Tuntee itsensä yksinäiseksi lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista 16,5 %
koko maa 17,8 %

TYÖIKÄISET

Yksinäisyyden kokeminen 10,2 % noussut hiukan

Aktiivinen osallistuminen järjestötoimintaan tai vastaavaan 25,5 %, hieman laskenut

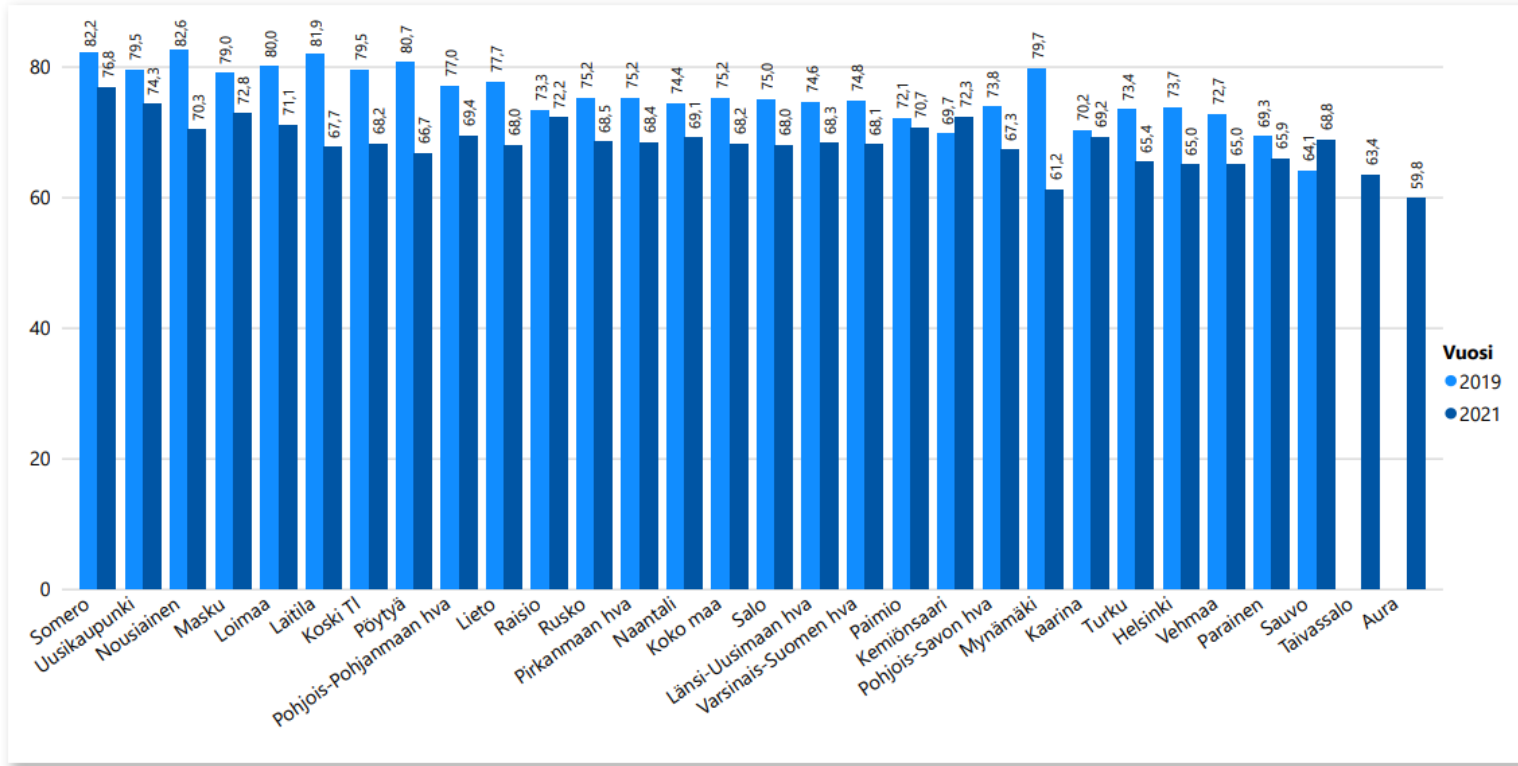
IKÄIHMISET

Yksinäisyyden kokeminen 12,8 % kasvanut selvästi (maan keskiarvo 13,2 %)

Aktiivinen osallistuminen järjestötoimintaan 26 % yli 75-v

Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä

% osuus 8. ja 9. luokan oppilaista. Lähde: Sotkanet

TURVALLISUUS 2021 – väkivalta ja rikollisuus, tapaturmat ja onnettomuudet, turvallinen elinympäristö

LAPSET JA NUORET

Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa %

4. ja 5. luokan oppilaista 8,5 %
koko maa 7,9 %

8. ja 9. luokan oppilaista 5,9 %
koko maa 6,0

ammattillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista 3,4 %
koko maa 2,9 %

lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista 0,7 %
koko maa 1,1 %

TYÖIKÄISET

Lähisuhdeväkivallan tai -uhkailun kohteena

20–54 v. 14,9 %
55–74 v. 4,6 %

IKÄIHMISET

Lonkkamurtumat 65 vuotta täyttäneillä, % vastaavan ikäisestä väestöstä 0,6 %
koko maa 0,6 %

ELINYMPÄRISTÖ 2021 – esteettömyys, liikkuminen, kestävä kehitys

Kokenut esteitä ja huolia sähköisten palvelujen käytössä 79,5 %

Kunnassa järjestetään kohdennettuja liikkumisryhmiä liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille (0 – 100) 67 koko maa 79

Kasvihuone-päästöt/asukas 5,1 tCO₂e

HYTE-kerroin

HYTE-kerroin palkitsee aktiivisia **hyvinvointialueita** vuoden 2026 rahoituksesta lähtien vuoden 2024-2025 tietojen pohjalta, noin 230 milj. € eli noin 1% (617/2021 § 15).

Yhteydessä ehkäisevään työhön sosiaali- ja terveyspalveluissa.

HYÖTY: Palvelujen tarve, palvelujen käyttö ja sote-menot kasvavat aiempaa hitaammin.

Toimintaan perustuva osio (nykytila) ja tuloksellisuuteen (muutos) perustuva osio.

Kompleksinen laskutapa

HYTE-indikaattorit vaativat hyvää yhteistyötä kuntien ja hyvinvointialueen välillä.

HYTE-kerroin **kuntien** valtionrahoituksessa vuodesta 2023 alkaen, noin 100 milj. € (618/2021 § 15).

Yhteydessä koulutukseen, liikunta-, ruoka- ja kulttuuripalveluihin, kaavoitukseen, liikennejärjestelyihin jne.

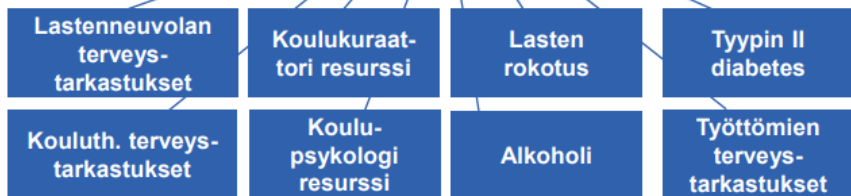
HYÖTY: Työ- ja toimintakykyiset asukkaat.

Toimintaan perustuva osio (nykytila) ja tuloksellisuuteen (muutos) perustuva osio.

Hyvinvointialueiden HYTE-kerroin

Prosessi-indikaattorit

Alueen oma toiminta väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi

Tulosindikaattorit

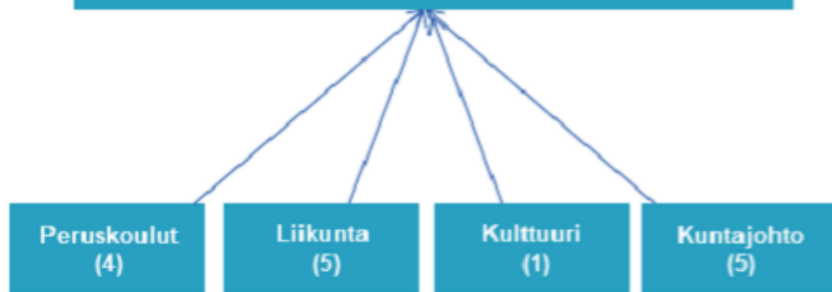
Muutos hyvinvointialueen väestön terveydessä ja hyvinvoinnissa

Kuntien HYTE-kerroin

Prosessi-indikaattorit

Kunnan toiminta väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi

Tulosindikaattorit

Kunnan väestön terveys ja hyvinvointi

Hyvää päivänjatkoa!